

بررسی اثر تشویق بر افزایش احساس تعلق به مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تهران درسال تحصیلی ۹۴ - ۱۳۹۳

نرگس برزآبادی فراهانی^۱، علیرضا عراقیه^۲

چکیده

هدف: از پژوهش حاضر بررسی اثر تشویق بر افزایش احساس تعلق به مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه بوده است. **روش:** جامعه آماری عبارت است از کلیه دانش‌آموزان پایه دوم مقطع متوسطه منطقه ۱۴ آموزش و پرورش شهر تهران که درسال تحصیلی ۹۴ - ۱۳۹۳ مشغول تحصیل بوده اند. روش نمونه‌گیری درپژوهش حاضر، به شیوه تصادفی خوشه‌ای انجام شده و حجم نمونه تعداد ۲۱۱ نفر از ۸ دبیرستان بوده است. ابزارگردآوری داده‌ها برای سنجش احساس تعلق به مدرسه عبارت از پرسشنامه بری، بتی ووات و روش پژوهش شبه آزمایشی بوده است. روایی این پرسشنامه به وسیله‌ی متخصصان موضوعی مورد تأیید قرار گرفته و اعتبار این پرسشنامه در گروه نمونه نیز از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد. روش آماری مورد استفاده آزمون کلموگروف - اسمیرنوف و آزمون t وابسته و آزمون غیر پارامتری ویلکاکسون باکمک نرم افزار SPSS22 بوده است. **یافته‌ها:** نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که احساس تعلق به مدرسه و مؤلفه‌های مرتبط به آن شامل تعامل معلم دانش‌آموز، مشارکت در اجتماع، احساس رعایت عدالت و احترام درمدرسه، احساس مثبت نسبت به مدرسه، ارتباط فرد با مدرسه و مشارکت، در اثر تشویق افزایش یافته است.

واژه‌های کلیدی: تشویق، احساس تعلق به مدرسه، دانش‌آموزان، مقطع متوسطه

^۱ کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی و مشاور آموزش و پرورش منطقه ۱۴ شهر تهران borzabadi.80@gmail.com

^۲ دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، اسلامشهر، ایران

مقدمه

پس از گذران دوران کودکی وبا پای گذاشتن انسان به دوران نوجوانی تغییراتی در وی حاصل شده واز جمله این تغییرات می توان به تمایل افراد به کسب استقلال اشاره کرد. در این سن نوجوانان برای کسب استقلال توجه ویژه ای به محیط خارج از خانواده دارند. غالباً محیط همسالان در این سن چندان محیط سالمی نمی باشد و انحرافات از قبیل استعمال دخانیات، انحرافات جنسی و مصرف مواد مخدر در آن مشاهده می شود (بتی و بری^۱، ۲۰۰۵). ازجمله جایگزین هایی که در این سن می توان برای خانواده ومحیط همسالان یافت، محیط مدرسه می باشد. در صورتی که محیط مدرسه بتواند نیازهای اصلی نوجوان را در این سن ارضا کند باعث ایجاد تعلق خاطر یا احساس تعلق به مدرسه می شود. این نیازها عبارتند از ثبات، افزایش موقعیت های استقلال فردی، فرصت هایی برای رقابت، مواظبت و حمایت از دانش آموز و پذیرفته شدن در جمع دوستان(روا، استوارت و پاترسون^۲، ۲۰۰۷). واژه های معادل احساس تعلق به مدرسه عبارتند از : دل بستگی به مدرسه، پیوند با مدرسه، مشارکت در مدرسه، جامعه مدرسه ای. در رویکرد زیست بوم شناسانه یا مبتنی بر بعد اجتماعی احساس تعلق به صورت عمومی عبارت است از توصیف کیفیت ارتباطات در سطح جامعه و به صورت اختصاصی احساس تعلق به مدرسه به عنوان دیدگاه افراد که باعث افزایش پیوند آنها با محیط مدرسه می شود تعریف می گردد (لیبی، ۲۰۰۰ به نقل از مک نلی^۳ و همکاران، ۲۰۰۲). رویکرد دیگر، رویکرد روانشناسی به احساس تعلق به مدرسه است که احساس تعلق به مدرسه را به عنوان یک حالت روانشناسی عنوان می کند که در آن دانش آموزان احساس کنند خود و دیگر دانش آموزان مورد مراقبت و حمایت از طرف مدرسه هستند (شوچت^۴ و اسمایث^۵، ۲۰۰۹). براساس این رویکرد هنگامی که دانش آموزان با قوانین سخت گیرانه از طرف مدرسه روبه رو شوند و با اولین خطا در مدرسه تنبیه یا حتی اخراج شوند دارای احساس تعلق کمتری نسبت به دانش آموزانی هستند که در مدارس آسان گیر می باشند (لد و دینلا^۶، ۲۰۰۹). در رویکرد دیگر سعی شده احساس تعلق با حاصل و بازده های آن تعریف شود (جمیرسون^۷، کمپوس^۸ و

¹ Beaty & Berw

² Rowe , Stewart , & Patterson

³- Mcn eely

⁴- Shochet

⁵- smyth

⁶- Ladd and Dinella

⁷- Jimerson

⁸- Campos

گریف^۱، ۲۰۰۳) با توجه به این رویکرد فردی دارای احساس تعلق به مدرسه می باشد که نمرات و معدل خوبی در مدرسه داشته باشد. در رویکرد دیگر سعی به تعریف و اندازه گیری احساس تعلق به عنوان میزان شمول و فعالیت دانش‌آموز در تکالیف مدرسه و فعالیت در امور فوق برنامه شده است (نلی^۲ و فیکس^۳، ۲۰۰۴). به طور کلی می‌توان به این نکته اشاره کرد که عنصر مشترک همه تعاریف ارتباط، احساس امنیت و استقلال می باشد.

برخورداری از احساس تعلق به مدرسه علاوه بر ایجاد محیطی سالم برای نوجوان در جهت کسب شخصیت مستقل و اجتماعی شدن، دارای بازده های تحصیلی مثبتی نیز می باشد. احساس تعلق به مدرسه و مولفه های آن دارای ارتباط معنادار با عملکرد تحصیلی هستند (دربان و همکاران، ۱۳۹۱). پژوهش حکیم زاده و همکاران، ۱۳۹۳ نیز بیان کننده‌ی رابطه‌ی قوی بین مؤلفه های احساس تعلق به مدرسه با انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می باشد. گودنو^۴ (۱۹۹۳) معتقد است دانش‌آموزی که احساس تعلق به مدرسه داشته باشد خود را در فعالیت های مدرسه سهیم و متعهد می داند و همین امر باعث افزایش انگیزه ی پیشرفت در دانش‌آموز در جهت رسیدن به اهداف مورد نظر مدرسه می شود. همچنین موریسون^۵ (۲۰۰۳) براین امر معتقد است که برخورداری از این احساس باعث بهبود پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می شود. مشارکت در فعالیت های مدرسه دارای تأثیر بروی یادگیری دانش‌آموزان و همچنین انگیزه ی دانش‌آموزان می باشد (رسکی^۶ و همکاران، ۲۰۱۱). تعلق مدرسه ای و ادراکات خودکارآمدی نقش معنادار در پیش بینی تغییرات پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نیز دارند (پری و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین بین میزان تعلق به مدرسه و مسئولیت پذیری رابطه معنی‌داری وجود دارد (سیری و همکاران، ۱۳۹۱). به نظر بوند و همکاران (۲۰۰۷)^۷ دلبستگی اجتماعی و مدرسه ای در سال اول تحصیل دارای قدرت پیش بینی بازده های تحصیلی و رفتار بهنجار اجتماعی دانش‌آموزان در سال های بعدی می باشد.

فقدان تعلق به مدرسه نیز می تواند پیامد های جدی نظیر عدم پیشرفت در مدرسه، تمایل به رفتارهای انحرافی و خطر ترک تحصیل به دنبال داشته باشد (فین و راک ۱۹۹۷). آرشمبولت، جانسوز، فالو و

^۱- Greif

^۲- Neely

^۳- Faici

^۴-Goodnow

^۵-Morrison

^۶-Reschly

^۷-Bond

پاگانی (۲۰۰۹)^۱ عقیده دارند که مشارکت در مدرسه دارای قدرت پیش‌بینی‌کنندگی منفی ترک تحصیل دانش‌آموزان می‌باشد آقازاده و همکاران (۱۳۸۹) نیز رابطه ناهنجاریهای رفتاری دانش‌آموزان با تعلق به مدرسه را در پژوهش خود تأیید نموده‌اند. عارفی (۱۳۸۳) نیز در پژوهش خود نشان داد که میزان احساس تعلق به مدرسه، میزان تفریحات و باور به ارتباط بین تلاش و موفقیت رابطه معنی‌داری با ترک تحصیل دارد.

عوامل آموزشی متفاوتی می‌توانند در ایجاد انگیزش تحصیلی موثر باشند مثل اسنادهای دبیران، کلاس درس، سیستم تنبیه و تشویق در مدرسه، روابط عاطفی درون مدرسه، روش تدریس و آراستگی دبیر (رضوان، ۱۳۸۵). تشویق بر خلاف تنبیه، از عوامل وادارکننده است و به انسان نیرو و انرژی می‌دهد. فردی که تشویق می‌شود از کار خود احساس رضایت می‌کند و همین احساس رضایت جلو خستگی و بی‌میلی او را می‌گیرد البته بعضی افراد آنقدر به هدفهای خود مؤمن هستند که نیازی نیست کسی آنها را تشویق کند و خود مشوق خویش هستند اما همه افراد این‌طور نیستند به‌خصوص کودکان و نوجوانان برای رسیدن به هدفهای خود نیاز به تشویق دارند. تشویق عبارت است از، به کار بردن و ارائه محرک مناسب با نیازهای فرد که پس از بروز یک رفتار مطلوب به منظور افزایش احتمال تکرار عملش به او داده می‌شود (میر کمالی، ۱۳۹۱). به عقیده قورجائی و همکاران (۱۳۹۲) متغیرهای شرایط مطلوب آموزشی (رضایت از آموزشگاه و برخورد مسئولان)، نحوه تدریس معلم، جو کلاس و مدرسه، شیوه رهبری معلم، تشویق و تنبیه آموزشگاه و فعالیتهای فوق برنامه ارتباط معناداری با انگیزش تحصیلی دارند و از میان این متغیرها، جو مدرسه، رهبری معلم و تشویق و تنبیه آموزشگاه به صورت مستقیم بیشترین تاثیر را بر انگیزش دانش‌آموزان دارد.

تشویق در احساس تعلق به مدرسه نقش موثری دارد و باعث سازگار شدن دانش‌آموز در انجام یک فعالیت خاص می‌شود که افزایش احساس راحتی، خوب بودن و کاهش اضطراب را در بر دارد. در احساس تعلق به مدرسه دانش‌آموز احساس امنیت و استقلال دارد. به همین دلیل هدف اصلی پژوهش بررسی اثر تشویق بر افزایش احساس تعلق به مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ آموزش و پرورش شهر تهران در سال تحصیلی ۹۴ - ۱۳۹۳ بوده است.

سوال اصلی پژوهش :

آیا تشویق بر افزایش احساس تعلق به مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تاثیر دارد؟

^۱ -Archambault , janosz,Fallu,& Pagani

سوالات فرعی:

- ۱- آیا تشویق بر افزایش تعامل معلم با دانش‌آموزان تاثیر دارد؟
- ۲- آیا تشویق بر افزایش میزان مشارکت اجتماعی دانش‌آموزان تاثیر دارد؟
- ۳- آیا تشویق بر افزایش میزان رعایت عدالت و احترام در مدرسه تاثیر دارد؟
- ۴- آیا تشویق بر افزایش میزان احساس مثبت نسبت به مدرسه تاثیر دارد؟
- ۵- آیا تشویق بر افزایش میزان ارتباط فرد با مدرسه تاثیر دارد؟
- ۶- آیا تشویق بر افزایش میزان مشارکت علمی دانش‌آموزان تاثیر دارد؟

روش پژوهش

طرح پژوهشی حاضر تحت عنوان طرح نیمه آزمایشی، پیش‌آزمون - پس‌آزمون مطرح می‌شود که سه مرحله به عنوان مراحل تحقیق در نظر گرفته شده است. این مراحل به عنوان فازهای سه‌گانه طرح پژوهش نیمه آزمایشی تحت عنوان اجرای پیش‌آزمون، اجرای مداخلات روانشناختی و اجرای پس‌آزمون مطرح شده‌اند. در فاز اول یا اجرای پیش‌آزمون، آزمون تعلق به مدرسه برای کلیه دانش‌آموزان اجرا شد. فاز دوم یا اجرای مداخلات روان‌شناختی، شامل اجرای طرح‌های تشویقی دانش‌آموزان در مقابل کارهای مطلوب و پسندیده اخلاقی، انضباطی، تحصیلی در مدت پنج ماه انجام شد. فاز سوم یا اجرای پس‌آزمون، بعد از اتمام اجرای طرح‌های تشویقی، به وسیله اجرای مجدد پرسش‌نامه‌ها صورت گرفت. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان پایه دوم متوسطه (دوره دوم) منطقه ۱۴ آموزش و پرورش شهر تهران در سال تحصیلی ۹۴ - ۱۳۹۳ می‌باشد. نمونه آماری شامل تعداد ۲۱۱ دانش‌آموز که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای و در قالب ۸ کلاس انتخاب گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه احساس تعلق به مدرسه (بری، بتی، وات^۱، ۲۰۰۴) بوده است و اعتبار این پرسشنامه در گروه نمونه بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد.

یافته‌ها

سؤال اول: آیا تشویق بر افزایش میزان تعامل معلم با دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تاثیر دارد؟

^۱ . Brew, Beatty, Watt

جدول ۱: نتایج آزمون ویلکاکسون در زمینه تعامل معلم

مؤلفه ها	Z	سطح معناداری
تعامل معلم ۱ و ۲	-۳/۰۱۶	۰/۰۰۱

با توجه به جدول (۱) و با تأکید بر میزان مقادیر Z به دست آمده، می توان مطرح نمود که تفاوت معنی داری در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ بین میانگین مؤلفه های تعامل معلم در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد از این رو، با توجه به میانگین های هر دو مرحله عنوان می شود که میانگین تعامل معلم در مرحله پس آزمون افزایش یافته است.

سؤال دوم: آیا تشویق بر افزایش میزان مشارکت در اجتماع دانش آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تاثیر دارد؟

جدول ۲: نتایج آزمون ویلکاکسون مشارکت در اجتماع

مؤلفه ها	Z	سطح معناداری
مشارکت در اجتماع ۱ و ۲	-۱/۱۴۹	۰/۱۲۵

با توجه به جدول (۲) و با تأکید بر میزان مقادیر Z به دست آمده، می توان مطرح نمود که تفاوت معنی داری در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ بین میانگین مؤلفه های مشارکت در اجتماع در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود ندارد.

سؤال سوم: آیا تشویق بر افزایش میزان رعایت عدالت و احترام در مدرسه، در دانش آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تاثیر دارد؟

جدول ۳: نتایج آزمون ویلکاکسون رعایت عدالت و احترام در مدرسه

مؤلفه ها	Z	سطح معناداری
احساس رعایت عدالت و احترام در مدرسه ۱ و ۲	-۱/۹۷۷	۰/۰۲۴

با توجه به جدول سه و با تأکید بر میزان مقادیر Z به دست آمده، می توان مطرح نمود که تفاوت معنی داری در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ بین میانگین مؤلفه های رعایت عدالت و احترام در مدرسه در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد از این رو، با توجه به میانگین های هر دو مرحله عنوان می شود که میانگین رعایت عدالت و احترام در مدرسه در مرحله پس آزمون افزایش یافته است.

سؤال چهارم: آیا تشویق بر افزایش میزان احساس مثبت نسبت به مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تاثیر دارد؟

جدول ۴: نتایج آزمون ویلکاکسون احساس مثبت نسبت به مدرسه

مؤلفه ها	Z	سطح معناداری
احساس مثبت نسبت به مدرسه او ۲	-۳/۰۶۹	۰/۰۰۱

با توجه به جدول شماره چهار و با تأکید بر میزان مقادیر Z به دست آمده، می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ بین میانگین مؤلفه‌های احساس مثبت نسبت به مدرسه در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد از این‌رو، با توجه به میانگین‌های هر دو مرحله عنوان می‌شود که میانگین احساس مثبت نسبت به مدرسه در مرحله پس آزمون افزایش یافته است.

سؤال پنجم: آیا تشویق بر افزایش میزان ارتباط فرد با مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تاثیر دارد؟

جدول ۵: نتایج آزمون ویلکاکسون ارتباط فرد با مدرسه

مؤلفه ها	Z	سطح معناداری
ارتباط فرد با مدرسه او ۲	-۳/۸۱۸	۰/۰۰۰

با توجه به جدول شماره پنج و با تأکید بر میزان مقادیر Z به دست آمده، می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ بین میانگین مؤلفه‌های ارتباط فرد با مدرسه در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد از این‌رو، با توجه به میانگین‌های هر دو مرحله عنوان می‌شود که میانگین ارتباط فرد با مدرسه در مرحله پس آزمون افزایش یافته است.

سؤال ششم: آیا تشویق بر افزایش میزان مشارکت علمی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تاثیر دارد؟

جدول ۶: نتایج آزمون ویلکاکسون مشارکت علمی

مؤلفه ها	Z	سطح معناداری
مشارکت علمی او ۲	-۲/۱۴۹	۰/۰۱۶

با توجه به جدول فوق و با تأکید بر میزان مقادیر Z به دست آمده، می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی داری در سطح $\alpha = 0/05$ بین میانگین مؤلفه های مشارکت علمی در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد از این‌رو، با توجه به میانگین‌های هر دو مرحله عنوان می‌شود که میانگین مشارکت علمی در مرحله پس آزمون افزایش یافته است. در پاسخ به سوال اصلی تحقیق مبنی بر بررسی اثر تشویق بر افزایش احساس تعلق دانش آموزان به مدرسه نیز می‌توان گفت با توجه به نتایج جدول شماره هفت و با تأکید بر میزان مقادیر t به دست آمده، می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری در سطح $\alpha = 0/05$ بین میانگین مؤلفه احساس تعلق به مدرسه، در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد.

جدول ۷: نتیجه آزمون t وابسته

سطح معناداری	درجه آزادی	آماره t	اختلافات زوج شده			مؤلفه ها
			خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار زوج	میانگین زوج	
۰/۰۰۰	۲۱۰	-۳/۸۵	۰/۹۶	۱۴/۰۱	-۳/۷۱	احساس تعلق به مدرسه ۲۰۱

از این‌رو، با توجه به میانگین‌های هر دو مرحله عنوان می‌شود که میانگین احساس تعلق به مدرسه در مرحله پس آزمون افزایش یافته است.

بحث و نتیجه‌گیری

موضوع مورد بررسی این مقاله، اثر تشویق بر افزایش میانگین احساس تعلق به مدرسه در دانش آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۴ تهران بوده است. نتایج نشان داد که میانگین احساس تعلق به مدرسه در مرحله ی پس آزمون نسبت به مرحله ی پیش آزمون افزایش یافته و بر اساس نتایج آزمون t وابسته این تفاوت میانگین‌ها از نظر آماری معنی دار می‌باشند. میانگین تعامل معلم در مرحله ی پس آزمون نسبت به مرحله ی پیش آزمون افزایش یافته و بر اساس نتایج آزمون ویلکاکسون این تفاوت میانگین‌ها از نظر آماری معنی دار بوده و میانگین مشارکت در اجتماع در مرحله‌ی پس آزمون نسبت به مرحله‌ی پیش آزمون نیز افزایش یافته است. میانگین رعایت عدالت و احترام در مدرسه در مرحله ی پس آزمون نسبت به مرحله ی پیش آزمون افزایش یافته و می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری بین میانگین مؤلفه های رعایت عدالت و احترام در مدرسه در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد که میانگین احساس مثبت نسبت به مدرسه در مرحله ی پس آزمون نسبت به مرحله ی پیش آزمون افزایش یافته و می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری بین میانگین مؤلفه‌های احساس مثبت نسبت به مدرسه در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد. میانگین ارتباط

فرد با مدرسه در مرحله ی پس آزمون نسبت به مرحله ی پیش آزمون افزایش داشته و بر اساس نتایج آزمون ویلکاکسون این تفاوت میانگین ها در سطح $\alpha = 0/05$ از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد. میانگین ارتباط فرد با مدرسه در مرحله ی پس آزمون نسبت به مرحله ی پیش آزمون افزایش یافته است و بر اساس نتایج آزمون ویلکاکسون این تفاوت میانگین ها از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد. نتیجه دیگری که از این پژوهش بدست آمد این بود که میانگین مشارکت علمی در مرحله ی پس آزمون نسبت به مرحله ی پیش آزمون افزایش یافته و بر اساس نتایج آزمون ویلکاکسون می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری بین میانگین مؤلفه های مشارکت علمی در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون وجود دارد.

یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های قبلی از جمله پژوهش مرادی و محمودی (۱۳۹۲) که به بررسی اثر ابزارهای تشویقی پرداختند، همخوانی دارد. سایر پژوهش‌ها از جمله پژوهش حکیم زاده و همکاران (۱۳۹۳)، قورجائی و همکاران (۱۳۹۲)، سیری و همکاران (۱۳۹۱)، دربان و همکاران (۱۳۹۱)، پری و همکاران (۱۳۹۰) نیز همگی بر اهمیت احساس تعلق به مدرسه و ارتباط آن با انگیزه پیشرفت، عملکرد تحصیلی، پیشرفت تحصیلی و مسئولیت‌پذیری تأکید داشته‌اند.

باتوجه به نتایج پژوهش، تشویق بر افزایش احساس تعلق به مدرسه در دانش‌آموزان مؤثر است به همین دلیل به مسئولان نظام آموزشی و معلمان پیشنهاد می‌گردد به منظور افزایش احساس تعلق به مدرسه و به دنبال آن افزایش موفقیت‌ها ی دانش‌آموزان موارد ذیل را رعایت نمایند :

از انجام هر گونه رفتار تنبیهی و تحقیرآمیز دانش‌آموزان که موجب عدم احساس تعلق به مدرسه می‌گردد، تا حد امکان خودداری نمایند .

در برخورد با دانش‌آموزان، ملایم و منطقی باشند و اجازه ابراز وجود را به دانش‌آموزان بدهند و به نظرات آنها احترام بگذارند و به این ترتیب میزان علاقه ی آنان را به مدرسه افزایش دهند.

به دانش‌آموزان در حد توانایی هایشان مسئولیت بدهند تا آنان خود را جزئی از مدرسه احساس کنند و علاقه ی بیشتری به مدرسه داشته باشند.

بین دانش‌آموزان تبعیض قائل نشوند و با آنان یکسان رفتار کنند زیرا یکی از مواردی که موجب علاقه ی دانش‌آموزان به مدرسه می‌شود این است که احساس کنند قوانین مدرسه همیشه و برای همه، یکسان اجرا می‌گردد.

نسبت به احساسات و عواطف دانش‌آموزان، بی تفاوت نباشند، آنها را به گرمی بپذیرند و تا حد امکان آنها را یاری کنند تا آنان احساس کنند مورد حمایت معلمان و اولیای مدرسه هستند.

کارهای خوب دانش‌آموزان را تشویق نمایند و به اصول تشویق و شیوه های مختلف تشویق توجه نمایند.

دانش آموزان را در جمع و در حضور همسالان و دوستانشان تشویق نمایند زیرا تشویق در جمع بهتر از تشویق در تنهایی است و دیگران را هم به انجام کارهای مطلوب برمی‌انگیزاند.

سپاسگزاری

از مسئولین و همکاران واحد مشاوره منطقه ۱۴ تهران و تمامی مدیران گرامی و مشاورین ارجمند و دبیران بزرگواری که در اجرای این طرح نهایت همکاری را داشتند صمیمانه تشکر می‌نمایم

منابع

آقازاده، غلامحسین و فخرایی، سیروس و راد، فیروز. (۱۳۸۹). بررسی عوامل خانوادگی و درون مدرسه ای موثر بر ناهنجاری های رفتاری درمیان دانش آموزان دوره متوسطه شهر مراغه درسال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ . پایان نامه کارشناسی ارشد (چاپ نشده). وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - دانشگاه پیام نور - دانشگاه پیام نور. استان تهران. پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی.

احساس تعلق به مدرسه. قابل دسترسی : <http://www.farhangiannews.ir> آخرین بازدید: ۲۰/۱/۱۳۹۴

انجمن علمی - دانشجویی تکنولوژی آموزشی . تعلق به مدرسه چیست ؟. قابل دسترسی : <http://educational-tech.blogfa.com> آخرین بازدید : ۱۳۹۴/۱/۲۰

بررسی نحوه تاثیر تشویق در افزایش یادگیری. قابل دسترسی <http://www.deriksaz.com> آخرین بازدید : ۱۳۹۴ / ۲ / ۱۵

پری، فاطمه؛ فتحی آذر، اسکندر؛ هاشمی، تورج. (۱۳۹۰). بررسی نقش خودکارآمدی و تعلق مدرسه ای در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سال سوم دبیرستان شهر تبریز. پایان نامه کارشناسی ارشد (چاپ نشده). وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. دانشگاه تبریز. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

حکیم زاده، رضوان؛ درانی، کمال؛ ابوالقاسمی، مهدی؛ نجاتی، فرهاد. (۱۳۹۳). بررسی رابطه ی احساس تعلق به مدرسه با انگیزه ی پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دوره ی متوسطه نظری شهر اصفهان. مجله علوم تربیتی. دوره ۶ شماره ۱.

دربان، زهرا؛ سعدی پور، اسماعیل؛ سلیمی، حسین. (۱۳۹۱). بررسی میزان احساس تعلق به مدرسه و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر شهر سمنان. پایان نامه کارشناسی ارشد (چاپ نشده). وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. دانشگاه علامه طباطبایی. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی .

رضوان، شیوا؛ بهرامی، فاطمه. (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه شهر اصفهان با ویژگی‌های آموزشی آنان. مجله پژوهش‌های تربیتی و روانشناختی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه اصفهان. سال دوم، شماره ۲، صص ۷۲ - ۶۱.

سیری، سیمین؛ نیکنامی، شمس‌الدین؛ امین شکروری، فرخنده. (۱۳۹۱). بررسی میزان تأثیر فیلم آموزشی بر سلامت روانی دانش‌آموزان دختر مقطع راهنمایی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (چاپ نشده). وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. دانشگاه تربیت مدرس. دانشکده علوم پزشکی.

عارفی، مرضیه. (۱۳۸۳). شناسایی متغیرهای اثرگذار بر ترک تحصیل زود هنگام دختران دوره راهنمایی تحصیلی. مجله علمی - پژوهشی زن در توسعه و سیاست. شماره ۱۰. صص ۱۴۷ - ۱۶۵. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران.

قورجائی، ایوب؛ نصری، صادق؛ ابراهیم دماوندی، مجید. (۱۳۹۲). مدل‌یابی ساختاری روابط عوامل آموزشی مؤثر بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (چاپ نشده). وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی - دانشکده علوم انسانی.

مرادی، سیف‌اله؛ محمودی، احمد. (۱۳۹۲). بررسی اثر ابزارهای تشویقی بر کمیت طرح‌های پژوهشی. مقاله‌های همایش‌های ایران. کنفرانس بین‌المللی مدیریت، چالش‌ها و راهکارها. قابل دسترسی: <http://ganj.irandoc.ac.ir/articles> آخرین بازدید: ۱۵ / ۲ / ۱۳۹۴

میرکمالی، محمد. (۱۳۹۱). روابط انسانی در آموزشگاه. تهران: یسپرون.

نادری، رؤیا. تشویق و نقش آن در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. قابل دسترسی: <http://www.rnaderi1391.loxblog.com> آخرین بازدید: ۱۵ / ۲ / ۱۳۹۴

Archambault, I. Janosz, M. Fallu, J. S. & Pagani, L. S. (2009). Student Engagement and its relationship with early high school dropout, *Journal of Adolescence*, 32(3), 651 - 670.

Beaty, B., & Brew, C. (2005). Measuring student sense of connectedness with school, development of instrument for use in secondary school, *Leading & Managing*, 2, 103 - 127.

Bond, L. Butler, H. Thomas, L. Carlin, J. Glover, S. Bowes, G. & Patton, G. (2007). Social and School Connectedness in Early Secondary School as Predictors of Late Teenage Substance Use, Mental Health, and Academic Outcomes. *Journal of Adolescent Health*, 40, 357. E9-357. E18.

Finn, J. D. & Rock, D. A. (1997). Academic success among students at risk for school failure. *The Journal of Applied Psychology*, 82, 221-234.

Goodenow, C. (1993). Classroom belonging among early adolescent students : Relationship to motivation and achievement. *Journal of Early Adolescence*, 13, 79 - 93.

- Jimerson, R. Shane; Campos, Emily; Greif, L. Jennifer (2003) Toward an Understanding of Definitions and Measures of School Engagement and Related Terms, *Journal of School Health*, April 2003, vol. 72, no. 4
- Karcher, David; Holcomb, J. M.; Zambrano, (2008) *School Attachment*. New York: McGraw-Hill
- Ladd, W. Gary; Dinella, M. Lisa (2009) Continuity and Change in Early School Engagement: Predictive of Children's Achievement Trajectories From First to Eighth Grade?, *Journal of Educational Psychology*, Volume 101, Issue 1, February 2009, Pages 190-206
- Meneely, Clea; Nonemaker, James; Blum, Robert (2002) Promoting School Connectedness: Evidence from the National Longitudinal Study of Adolescent Health, *Journal of School Health*, April 2002, vol. 72, no. 4
- Morrison, Gale (2008) Change in Latino Student Perception of School Belonging Measure of Adolescent Connectedness, *Asia Pacific Education* vol. 3 no. 1 95-114
- Neely, Clea; Faici, Christina (2004) School Connectedness and the Transition Into and Out of Health-Risk Behavior Among Adolescents: A Comparison of Social Belonging and Teacher Support, *Journal of School Health*, September 2004, Vol. 74, Mo. 7
- Reschly, A. L.; Huebner, E. S.; Appleton, J. J. & Antaramian, S. (2011). Engagement as flourishing: The contribution of positive emotions and coping to adolescents' engagement at school and with learning. *Psychology in the Schools*, 45, 419 – 431.
- Rowe, Fiona; Stewart, Donald; Patterson, Carla (2007) Promoting School Connectedness through Whole School Approaches, *Health Education*, Vol. 107 No. 6, 2007
- Shochet, M. L. N.; Smyth, Tanya (2009) The Impact of Parental Attachment on Adolescent Perception of School Connectedness, *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 38, 403-414